Swerges Rijkes Ständers

Beslut/

Som aff them enhelleligen

giordes på then Rijkzdagh som höltz vthi Stockolm then 12. Novemb. Åhr

M. DC. XXXV

Cum privilegio.

Tryckt i Stockholm hoos Henrich Keyser.

Wij Efter-skreffne Sweriges Rijkes Rådh och Stånder / Frijherrar Biskopar / Adel / Clerkerij / Krigzbefähl Borgerskap / och menige almoge / som til thenna beramade / och nu wäl ändade Rijksdagh / hafwe warit kallade och församblade / för oss sielfwe och fulmechtige giorde aff alle Landzändar / Göre wetterligit / at effter the förandringar som sedan sidst håldna Rijkzdag äre infalne i thet Polniske och Tydske wäsendet / hafwe enkannerligen förorsakat; Hennes K. M.tt wår nådigste Vthkorade Drottning och Fröken / at sammankalla Rijksens Ständer til thetta möte / så til at optäckia oss sakernes förlop alt sedan / såsom wåre underdånige betänckiande öfwer ett annat at förnimma; Så hafwe wij oss på sådan Hennes M.tz uthskrifning och nådige befalning / hörsambligen instält / Hennes M.tz giorde proposition anhördt / then i alle sine punchter flijteligen öfwerwägat / och samhälleligen fattat ther uppå en sådan affsked som efterföljer.

Först hafwe wij alle samptligen och synnerligen icke utan stoor hugnad förnummit / at then långsamme twist / som emellan Oss och Konungen i Polen / sampt then Polniske Cronan / nu meer i siw och tretie Åhr swäfwat hafwer / är ändteligen i thetta åhr på the Oss medhdeelte och publicerade wilkor / förmedelst ett Sex och Tiugu åhrligt Stillestånd bijlagdt worden. Såsom wij nu hoppas at thet skal wara en förberedelse

til en ewigh beständigh Fridh och Wenskap emellan begge thessa Konunga Rijken: Altså heembäre wij först och fremst Gudh Alzmechtigh then rätta Fridsförsten / een innerligh tacksäyelse / som wälsignelsen ther til gifwit / och begge thesse Nationer ther medh ansedt hafwer. Hans Guddomelige M. tt förläne wijdare nådhen / at sådant Stillestånd ändteligh til een ewigh fredh vthslå motte.

Ther näst ihugkomme wij billigt medh berömmelse wår fordom Allernådigste Konung / Konung Gustaff then Andre och Stoore / som igenom sijne Höghförnufftige Rådh och Manlige Bedriffter / Wägen här til banat hafwer / H. K. M.tz glorwyrdige nampn wari therföre så wäl som all annan sin höga förskyllan / emot Fäderneslandet hoos Oß och effterkommandom i een Helig och oforgätelig åminnelse. För all ting / tacke wij H. M tt wår Allernådigste Drottning / sampt H. M.tz höghförordnade Förmyndare och Rijkz Regering / vnderdånligen och flijteligen / at the medh Rijksens Rådz Rådh thesse tanckar och Consilier fattat / sampt sådanne Herrar och Män / ther til förordnat / som vthan all mödhos anseende / saaken ther hedan drifwit hafwa. Och medhan wij sålunda finna alt wäl giort wara / hwadh giordt är; så begäre wij vnderdånigst H. M.tt teckes ofwanb. Stilleståndz pacter behörligen ratificera, och sedan sin Konunglige Hand ther öfwer hålla / at alt hwadh ther vthi vthlofwat är / tilbörligen och obroztligen på alla tijder hållas må: Önskandes til Gudh alzmechtigh / thet motte lända Hans Helige Nampn til ähra Hennes M tt wår Allernådigste Drottning til ett Ewigt berööm / begge thessa Konunga rijken til en följande beständigh roo och hwila / och wårt käre Fäderneslandh til mycken lycka och wälfärd.

För thet andra / såsom wij sée thetta altijdh hafwa lefwat i then oewiße welacktige förhoppning / at the Ewangeliske Ständer i Tydskland / skulle vnder hwar annan och medh Sweriges Crona / effter vprättade Förbund / uppehålla enigheet och samdrächt framhärdat hafwe / til thess man och ther / til een oförwitelighe affhandling kommet hade; Altså är Oß okärt at förnimma / och kunne icke acktij hwadh Chur Saxen ther til bewekt hafwer / at han är först sielff ther ifrån afftrådt / och hafwer icke allenast Sweriges Crona och flere interessenter oåtsperde / sluteet fridh / och ther vthinnan förbundet sigh medh Keijsaren / til at medh wäld och wapn påtränga hwar och en samma fredh som honom icke elliest thorn betänckligen han och föll genast antoghe. Vthan och sedan deels medh lockande / deels medh hoot / brachte största delen aff the andre Ewangeliske Stän-

Ständerne til at falla Oß ifrån och förlåta oß. Så ändoch sådant strijder emoot alle förre vprättade packter och H. K. M.tz wår fordom Allernådigste Konungs höghe förskyllan och meriter, så och moot så månge tilförenne så skriffteligen som mundteligen giorde contestationer / löfften oc tilsäyelser / Ja sätter them ändtligen sijdhwa / oß oc alla interessenter vthi ingen ringa olägenheet: Likwäl på thet seghan och Lempan så myckit meer må lysa för heela Werlden i wår rättwijse saak / och all wijdare öfwerhängiande fahra och blodz vthgiutelse / så mycket möyeligit är / förekommas och vndwijkas: Tå råde och bedie wij / at Hennes M. tt ännu täcktes försökia alle tildrägelige medel / at ända then twisten i wänligheet / Til hwilken ända wij sampteligen genom ett särdeles vthskott hafwe i thesse daghar eftergrijpeligen gifwit Hennes M. tt wårt vnderdånige betänkiande tilkenna / huru wijda wij meene sådant medh Rijksens tilbörlige respect och säkerheet skee kunna. Och ther Hennes M. tt på sådane conditioner kan nåå en säker och redelig fridh / hålle wij thet bäst / och äre ther medh sampteligen wäl tilfridz / vthan någon wijdare Rijksdags förskrifning. Men ther Wederparten så ostätigh och genstråfwigh wore / at han ingen säker och redeligh fridh ingå wille / vthan fahrer fort medh osäkre och neßlige tilbudh / och således lägger oß nödhen vppå / at ännu continuera i Krijget: Tå tilbiude och förbinde wij oß här medh sampt / och synnerligen på thet kraffttigste / at hafwa osparat och wela vpsättia Liiff / Blodh / och all förmågo medh wår Allernådigste Öfwerheet / til theß Gudh en sådan fridh mildeligen förläna täcktes som Hennes M. tt sampt Rijksens Högheet lijkmätigt är.

Och på thet Hennes M. tt så ther til som andre Rijksens nödige vthgifter / så mycket större medel hafwa må / alt sådant tilbörligen at vthföra / tå wele wij sampt och synnerligen / Ridderskap och Adel / Presterskapet och Klerkerijet / Borgare och Bönde / ingen vndantagen / här medh bewilliat hafwer / at Boskapsskatten ännu i tw åhr vpbäras må / öfwer heela Rijket; Aldeles effter samma sätt och qvantiteet, så och på samma terminer som then aff hwart stånd näst för thetta bewilliat och vpburin war: Intet twiflandes / at Rijksens inkomster ther medh jämpte the andre Städernes wanlige vthlagor / Qwarnetulsmantals Penningarne / Lille Tullen / Taxan och Städernes Contribution, mercke ligen förökas kunde.

För thet Tridie / at Hennes M. tt låter sigh nådigst til sinnes gå / och årnar ställa böter på the Oordentlige och egenwillighe Skintzning och

Gäst-

Gästning / som Undersåterne i Landet beswäras medh: Thet aff spörie wij samptligen Hennes M. ꝫ höghe wäednat om thet gemene wälstån- det tacknembligen / och wele sådane godhe ordningar hörsambligen för- wänta / bediandes Hennes M. tt Underdånigst at H. K. M. tt låter i medler tijdh holla stráng hand öfwer the ordningar och Mandater, som sidst ther öfwer uthgångne är / til theß något bätter och Almoganom til- drägeligare i wercket kan ställas.

För ther Fierde / En godh stadga öfwer Tienstefolcken i Rijket / finne wij icke mindre nödigh / och heemställe Hennes M. tt i lijka måtto them samma Allernådigst at upråtta / som kunne wara beqwämad / til hwar Landskaps lägenheter / och hwart ståndz gambla Frijheet lijkmätigt. Theß emellan hålle wij rådeligit / at Hennes M. tt låter ett Mandat öf- wer heele Rijket uthgå / at hwilken Karl eller dräng som icke är sielff sitt- ein Borgare eller Bonde / eller hafwer sin wissa Hwsbonde / i hwilkens sempnwarande tienst han til näst ther effter följande lagha stadga dagh blifwa skal / innan nästkommande Kyndermässo för thetta åhret och så åhrligen ther effter / å rättan städie tijdh / om Micheelsmeßo / han skal eftrifwen wara fallen til Knechz- och Båtzmans tiensten: Och ther opfå sij Landzhöffdingerne hwar i sitt Lähn / at sådanne blifwa fast tagne / och the aff Landet / under Landz Regementen / men the i Städerne finnas / til Ammiraliteret, lefwererade; På thet inge Wekulönare eller Lösdrifwa- re och Låtingar i Landet lijdas / och alla stånd heste bettre fång på Leghe- folck hafwa mäghe. Och må Hwsbonden förlijka sigh medh sådanne tienare om åhrslönen / efter som them bäst å jämbar / och karlen är til eller tienst göra kan. Och Tienaren läte sigh medh sådana sin åhrslön nöija / icke hafwandes macht / at fordra någhon åker / Eng eller Swe- dialand ther brede widh aff bondens åghor / som en part här til icke uthan Bondens store skada giordt hafwa / widh förlust aff halff sin åhrslön.

För thet Sidste är myntet thet aldranödigste / som nu uthi Rijket bätring behöfwer: Wij råde förthenskull och begäre underdånigst / at alle Silfwerbruk med macht drifwas. At Koppar Compagniet så nu som för några åhr sedan gerr på samma sätt fortsättjes: At then som begärer sälia sitt Silff på Myntet må therföre få ther en skälig betalning efter theß wärde. At och Cronones uppbördzmän måghe til en tijd taga Silff i betalningen aff Almogen / som sådant sielff willigt tilbiuder för theß Uthlagor / effter ett billigt ther på sättiande wärde aff Camer rådh: Och sådant alt sedhan slåes i mynt / med hwad flere medel H. M. tt sielff

ther

ther til nådigst uptänckia täckes / at godt och nogh Mynt motte komma i Rijket. Och på thet sådant icke så hopetals sedhan må föras aff Landet / som en tijdh long skedt är / wore godt / man förekomme / oc / så mycket mögeligit wore / affskore alle the fremmande wahrurs införande / som meer tiena til yppigheet än nödhtorfft / och Likwäl mycken Penning aff Landet uthdraga: Och twert om igen / at man medh ijfwer / förmedelst frijwillige Compagnier och eliest / excolerade the wahrur / som inrijkes falla; på thet man hade theste meer at uthskeppa: / hwar medh andre na- tioners Silff och Guld Mynt hijt inlockas kunne / Men såsom thetta är H. M. ꝫ egne saak / så wele wij H. M. tt at sådant underdånigst hemstält hafwa / medh Rijksens Rådh at lämpa och lagha / såsom H. M. tt bäst och Fäderneslandet nyttigast finnandes warder.

At wij nu alt thetta så för oß / som wåre medbröder hemma således godt funnit / bewiliat / tilrådt och styrckt hafwe / och wele thet sampt och synnerligen / såsom rättsinnige och trogne Undersåter effterkomma. Ty hafwe wij förestreffne Rijksens Rådh och Ständer / thet medh wåre eg- ne händer underskrifwit och wetterligen låtet hängia och tryckia wå- re Insegel här nedan före. Som gifwit och skrifwit är i Stock- holm then 12. Novembris Anno 1635.